

Наш Лемко

РІК IV.

Ч. 11 (83)

Львів, 1-го червня 1937.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, ул. Новий Світ ч. 22.
NASZ LEMKO, LWÓW, UL. NOWY ŚWIAT 22.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

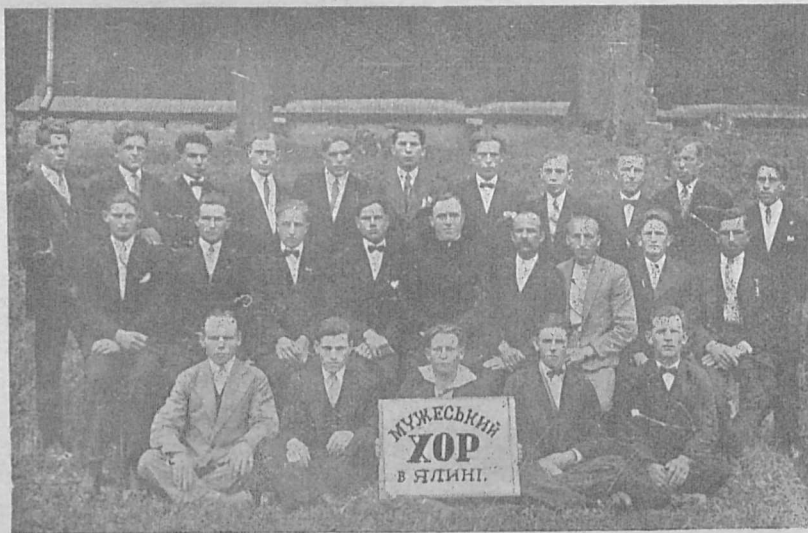
Річно 3 зол., Піврічно 1'80 зол., Чвертьрічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Дитячі садки на Лемківщині.

Кружок Рідної Школи у Сяноці приготує на цей рік багато дитячих садків і потребує провідниць. Тому просимо всіх, що покінчили учительську семінарію чи гімназію, щоб негайно зголосилися письменно до нас. Робимо заходи, щоб у Сяноці відбувся при кінці червня ц. р. 1-тижневий курс для провідниць під проводом відпоручника Головної Управи РШ зі Львова.

Повідомляємо, що окремо проголосимо в „Нашому Лемку“ вислід збірки на коляду й писанку для РШ з наших повітів у Лемківщині.

СТАРШИНА КРУЖКА РШ В СЯНОЦІ.



До Українського Народу

Його синів і дочок на рідній і нерідній землі сухих

Року Божого 1937, квітня місяця, 22. дня, зійшлися ми, представники всіх українських центральних установ на заклик наших сеніорів: Впр. о. шамбеляна Михайла Цегельського, д-ра Антона Горбачевського, радника Ізидора Громницького і президента д-ра Костя Левицького, а за благословенням високопреосвященного Митрополита Галицької Землі Кир Андрея Шел-

тицького на спільну нараду в домі „Просвіти“ у Львові.

Визнаючи себе **ДУХОВИМИ ДІТЬМИ „ПРОСВІТИ“**, рішаємо врочисто і достойно відсвяткувати 70-ліття існування і праці Дорогої Матері, та проголошуємо **ЮВІЛЕЙ „ПРОСВІТИ“ ТОРЖЕСТВОМ УСЬОГО НАРОДУ**, а цілий 1938 рік роком „Просвіти“, — роком, що мусить струснути всіми нами,

оновити й піднести нас, усім нам сили додати, стати **ПЕРЕЛОМОВИМ** у дальшій нашій праці.

Як символ дотеперішнього провідництва, як знамя на шляху в майбутнє — вручаємо в цьому році „Просвіті“ на всенародньому Здвижі **ПРАПОР**.

Ми, що маємо щастя жити в цьому Великому Році, творимо **ФОНД НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ „ПРОСВІТИ“**.

Заповідаємо **КОНГРЕС**, що дасть перегляд наших дотеперішніх національних осягів і намітить шляхи для дальшої праці.

Закликаємо **ВСЕ ЗОРГАНІЗОВАНЕ ГРОМАДЯНСТВО**, всіх Українців і Українок, де б вони не жили, з нами — для гідного сповнення цього національного обов'язку — широ зєднатися. У році 1938. святкуємо свято всі!

Усі, що матимуть змогу святкувати, відсвяткують напевно. А там де намагаються цю змогу нам відобрати, бодай духом усі зєднаємося, щоб наші серця ударили в один такт побідної пісні нашої єдинсі найвищої Ідеї!

У добрий час — щастя Боже!

Слідують підписи: Почесного Комітету (10), Президії Ширшого Ювілейного Комітету, 51 українських центральних установ, як членів Ювілейного Комітету, Ділового Комітету (Прозидії і членів), Конгресового Комітету (Президії і членів), Головного Виділу Т-ва „Просвіта“ (Президії і членів), та Ревізійної Комісії.

Можете спокійно залишити без опіки своє мешкання, якщо забезпечите домашнє урядження від крадежі-влому

в Т-ві Взаємних Обезпечень

„ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Др. Степан Ванчицький.

Устрій та права громад.

Існування, права та обов'язки теперішніх громад спираються на законі з 23/3. 1933. Саме появився виконний розпорядок до цього закону, який подрібно пояснює ці справи.

Теперішнім громадам оставлено дуже обмежений обсяг ділення в порівнянні з правами, що їм прилегували на основі давного закону про громади. Все таки, якщо громада має заряд, зложений з освічених і розумних людей, може він чимало корисного вчинити для піднесення культури, здоров'я й добробуту мешканців.

До громади належить заряд громадським майном і добром та доходами з них.

Громадське майно — це ліси, поля, пасовиська, стави, доми, каменоломи, млини, тартаки та інші підприємства, готівка, цінні папери (облігації). Є вою власністю громади і з доходів його користує громада. Недвижимости звичайно орендується, а цим чиншом з оренди латається громадський бюджет.

Громадське добро — це поля, пасовиська, ліси, та всякі підприємства, які є власністю громади, але вони призначені на те, щоб ними користувалися мешканці громади. Отже — громада не має права виорендовувати громадського добра і чинш обертати на потреби громади (прим. будову доріг, мостів, шкільного будинку), тільки на потреби поодиноких громадян. Громадське добро може бути виореноване тільки тоді, якщо згодяться на це усі громадяни. Громадська рада може ухвалити побирання оплат за користування з громадського майна й добра.

До громади належить даліше:

а) Ставлення та удержання будинків для публичних шкіл і на мешкання для учителів, **основування й удержання захоронок, дитячих садків**, будова й удержування громадських домів на поміщення громадських канцелярій, **бібліотек, читалень, оснoвування та удержування громадських бібліотек, читалень, світлиць, спортивних гриш**, попирання рільництва та годівлі худоби через організування **господарських курсів**, закладання досвідних піль, шеплення звірят й удержування ветерин. підручних аптик, закладання й удержування

окописьк для звірят, засаджування неужитків лісом, закладання та удержування громадських садів і т. п., садження та удержування придорожніх дерев;

б) уділювання помочі воогому населенню, старцям, сиротам, інвалідам, будова захистів для них;

в) будова та направа місцевих доріг, хідників, мостів, кладок криниць, лазничок, старіння про кладовища.

Вище вчислені справи належать до власного обсягу діланя громади і громада виконує їх в міру своєї спроможности і грошевих засобів.

Одначе гміна може також поручити, наказати громаді, щоб вона виконала деякі завдання.

До таких справ, що їх гміна може наказати громаді, належать: будова й удержування публичних шкіл і мешкань для учителів, будова доріг, криниць, удержування убогих мешканців, закладання й удержування кладовищ.

Усі важніші рішення громадської ради вимагають затвердження повітового віділу. Такого затвердження вимагають між іншим рішення що до прийаття й винагороди громадських урядовців, винагороди солтиса, бюджету (в деяких случаях), позбуття, обтяження, оренда недвижимостей, оплат за користування з громадського майна й добра та відписування довжних оплат і других претенсій громади.

Не вимагають затвердження такі рішення громадських рад, що відносяться до розпочаття процесу, закінчення угоди, застановлення процесу, надавання назви вулицям і площам у громадах.

Якщо громада бажає перквести шарварком прим. напрату дороги копання ровів, будову громадського дому — повинна це ухвалити та ухвалу подати до відома гміни, яка має право наложити шарварок.

Громадські бюджети.

Це зв'язки, після яких мають громади господарити. Громади, які не ведуть грошевої господарки, звільняє повітовий віділ від ухвалювання бюджетів.

Громадські бюджетові прелімінарі (проекти) треба предложити гмінам у 2 примірниках найдаліше до 1. XII. кожного року. Гмінні війти провірюють, чи бюджети не

противляться постановам закону. Деякі бюджетові прелімінарі предкладається повітовим віділам до затвердження, саме тоді, коли в них вствлено видатки на такі публичні цілі, що не є предвиджені законом. Якщо узгляднимо у прелімінарах видатки на такі цілі, як ми вище під а) — в) вчислили, не предкладається прелімінарів повітовим віділам, а війти — по провіренні громадських бюджетів — звертають їх громадам.

Підмоги для українських товариств у громадських бюджетах.

Сповняючи свої обов'язки в області піднесення господарського добробуту, здоров'я, освіти та загальної культури мешканців, повинні громадські ради згідно з арт. 17 самоврядного закону з 1933 р. і розпор. мі. істр. внутр. справ з 29. I. 1937 Вдз. ч. 9. — вставляти відповідні до маєткових засобів громади, у кожному разі поважні квоти на підмоги для українських товариств. Можна вставляти до бюджетів квоти на добро місцевих філіяльних або центральних товариств. Можна отже вставити прим. квоту 50 зол. на ювілейний др „Просвіти“ у Львові, 25 зол. на бібліотеку для місцевої читальні „Просвіти“, 30 зол. для місцевого Кружка „Сільського Господаря“ на устроєня господарсько-ветеринарїйного курсу, 15 зол. для „Рідної Школи“ у Львові, 20 зол. на устроєня дитячого садка, і т. д. Усе це — видатки, призначені на піднесення культури населення, тож після парагр. 49. згаданого розпор. такий бюджет не потребує затвердження повіт. віділу. Одначе треба завжди подбати про те, щоб видатки на культурні підмоги находили покриття в доходах громади.

Українські товариства повинні щороку в листопаді власти подати до громадської ради про підмогу. Якщо нема у громаді українського товариства, може радний-українець від себе таке внесення поставити. Якщо повітовий віділ накаже вичеркнути позицію на українські цілі, повинна громадська рада ухвалити, що поручеться солтисові, аби він відклик до воєвідського віділу продовж 14 днів.

(Далі буде).

— 6 —

Вирівнюйте передплату та присилайте належитість за книжки!

ДОВИНКИ

— **Зміна адреси.** Оцим повідомляємо всіх наших Читачів, Дописувачів і Прихильників, що „Наш Лемко“ перенісся з днем 15. травня ц. р. до нової домівки при вул. **Новий Світ 22.** Всі письма адресуйте: „Наш Лемко“, Львів, ул. **Новий Світ 22.** Окремо повідомляємо, що на цю адресу слід посилати належність за книжки й передплату.

— **Джерела нафтової ропи.** На просторі лісів у Березівщині викрили величезні джерела нафтової ропи. Добувають пів вагона щодня. Підчас верчень потрапили теж на багаті джерела мінеральної води.

— **Авто впало з моста в ріку.** На мості над Білою коло Тарнов. зустрівся особовий автомобіль з селянською фірою. Коли коні сполошилися, шофер так нещасливо скрутив авто, що воно розбило поруччя і з десятиметрової висоти впало в ріку. Потовчених пасажирів перевезли до шпиталю в Тарнові.

— **Згорів тартак у Старій Весі** коло Березова. Вогонь знищив до тла цілий будинок і машини. Крім того згоріла більша скількість дощок і брусів.

— **Помер ідейний українець.** У Перемишлі помер у 24-ому році життя Степан Федачинський, що видавав український двотижневик „Прорив“. У похоронах Федачинського взяло участь численне українське громадянство та великі маси селян. В. Й. П.

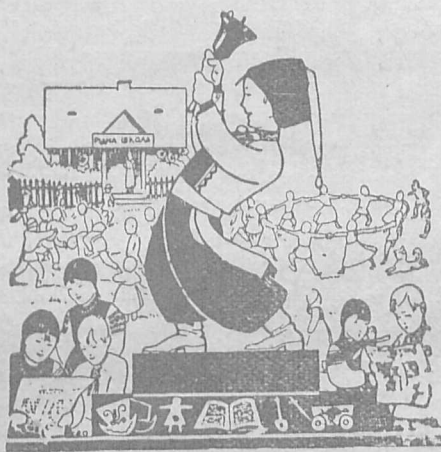
— **Академія з приводу 300-ліття смерті Митрополита Рутського** відбулася в Перемишлі. Приязні були впродовж Кир Йосафат, численне Духовенство, громадянство і шкільна молодь.

— **Протижидівські заворушення** вибухли в деяких польських містах. В Бересті над Бугом усі жидівські склепи були так знищені, що осталися тільки голі стіни. Заворушення перекинулося теж на провінцію, де дійшло до протижидівських виступів. В містечку Клобуцьку під Ченстоховою та в Каміні Коширському коло Ковля нищено жидівські крамниці та мешкання. Тепер, як пишуть польські газети, вже ускладнюється, поліція завела порядок.

— **„Подвиги“ москвофіла.** У Костаріцях повіт Сянік був парохом українець Впр. о. П. Салук. За те його т. зв. ап. адміністрація усунула, а дала москвофіла Венгриновича. Він розв'язав українське церковне товариство „Апостольство Молитви“ і брацтво „Найсвятішої Евхаристії“, до того грубо поводить з парохіями. Люди не ходять через те до церкви і внесли на нього жалобу до Риму. А „устроїв“ мов води в рот набрало...

ДЗВІНОЧОК

ЧАСОПИС ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ



— **У роковини смерті Отамана.** Дня 25. травня ц. р. минуло 11 літ як на далекій чужині, у Франції, в місті Парижі, упав мертвим Головний Отаман Українського Війська Симеон Петлюра. Замкнув на віки свої очі, один з найкращих синів України. Перервала його життя не куля воїна, але московсько-жидівського наймита, Шварцберта. Память Великого Сина України позістане на віки в душі українського народу.

— **Чи ви вже подбали, щоб у вашому селі засновано Кружок „Рідної Школи“ та при ньому дитячий садок?** За інформаціями пишуть до філії „Рідної Школи“ в Сяноці. У кожному українському селі закладайте дитячі садки! Обов'язком українських родичів є подбати, щоб усі українські діти цього року провели літо в українському дитячому садку. Про можливі перепони при закладанні дитячих садків треба негайно повідомити централю „Рідної Школи“ та Українську Парламентарну Репрезентацію, щоб можна вжити інтервенції у відповідних чинників.

— **Шкільний страйк.** В селі Сквирнім, коло Горлиць уже цілий

місяць тягнеться шкільний страйк. Батьки не посилають своїх дітей до школи на знак протесту проти перенесення зі села учителя Юрківського до корінної Польщі та прислання учителя поляка, який не вміє української мови й до того вчить дітей з т. зв. „лемківського букваря“, що його ніяка шкільна вища влада не затвердила як відповідного шкільного підручника до навчання. Сквиртяни дуже добре знають, що це робота т. зв. „Лемкосоюза“, однак краківський „Кур'єр“ не перестає репетувати та звалювати всю вину на українців, мовляв, — вони цьому всему винні; тому цей україножерний „Кур'єр“ накликує з цього приводу до репресій супроти українців, а не бачить комунарів з Криниці і Кросна...

— **Пересторога для родичів.** Не вільно розкидати на дорогах скла, цвяхів, грубого каміння, зокрема гостро будуть карати родичів або опікунів за малолітніх дітей, які проїжджаючи обкидали би камінням, або вуличним порохом і болотом. Тому запишіть вашу дитину до дитячого садка, там вона навчиться чемності й не буде кидати камінням за подорожними.

— **Визначні гості.** Й. Е. Преосв. Кир Василь Ладики, український Єпископ у Канаді приїхав до старо-го краю та відвідав нашого Єпископа в Перемишлі. У Львові побуде Преосв. Василь якийсь час, опісля виїде з кількома українськими священниками до Канади.

— **Памяті великого подвижника тверезости.** Для вшанування 55-ліття діяльності великого подвижника тверезости, Галицького Митрополита Йосифа Сембратовича уродженця Лемківщини (уроджений 8. XI. 1821 р. в Криниці, богословські науки скінчив у Відні, в Римі докторизувався, професор львівського університету, помічник-суфраган перемиського Єпископа, в дні 18. травня 1879 р. стає Митрополитом Галичини, написав видав до українського Духовенства безліч пастирських листів та для народу пастирські послання; Він перший звернув увагу на грізне положення та небезпеку, що алкоголь чинить великі спустошення серед народніх селянських мас) заходом українського протиалкогольного і протинікотинного Т-ва „Відродження“ у Львові відбувся на площі Сокола-Батька великий едвиг у неділю 23. травня ц. р. Українське громадянство Львова й

**1000 нових покупців
знаменитої пасти
ЕЛЕГАНТ
дасть працю
1-му безробітному, що є Вашим
братом!**

околиці, розуміючи вагу відродженецького руху гідно вшанувало пам'ять Великого Достойника і Громадянина. Свято звеличав своєю приязністю Митрополит Шептицький, якому поперх 200 членів Т-ва та всі учасники академії влаштували сердешний привіт.

— **П'ятий зїзд українських мурейників** відбувся в днях 16. і 17. травня ц. р. в Перемишлі під проректоратом Впреосв. Перемиського Єпископа Кир Йосафата й Кир Григорія. По Архієрейській Службі Божій відбулося торжественне відкриття зїзду. Опісля здавали звіти представники всіх українських мурейів. Приявні оглянули також виставу образів з приводу 900-ліття культу Богородиці на Україні.

— **Зацікавлення спортом.** На змаганнях Україна-Чувай у Перемишлі було багато „прочанів“ не лише з поближких сіл, але й з нашої далекої Лемківщини. Кількох українців-молодців з Лемківщини приїхало роверами аж зпід Риманова (124 км в один бік!). Славно молоді юнаки!

— **Арештували** в селі Лабова новосандецького повіту купця Петра Беймука, якого підозрівають у комуністичній діяльності.

— **Горить господарське майно.** У селі Грушівка, повіт Березів підпалив хтось хату господаря Григорія Бабанга. Хата згоріла разом з мертвим інвентарем, врятували лише худобу. шкоди великі.

— **Чи всюди так урядують?** У волосному уряді в Мриголоді коло Сянока, секретар того уряду нехтує громадян та видає незгідні з правдою особисті докази, пишучи в рубриках: національність „руська“ — а не українська. Нічого не помагає протест заінтересованих, які є свідомими українцями та домагаються належної пошани до своїх національних почувань. А може тамтим звичається, що вони кінські паспорти видають...?

— **Так званий гоноровий солтис.** Дня 20. квітня ц. р. відбулася в Сяноці судов. розправа проти Міхала Філіпа з Лодини, на якій визнавало около 20 свідків під прися-

гою за ріжні солтисівські зловживання. По цілоденній розправі засуджено бувшого солтиса в Лодині на кілька місяців арешту в завішєнні, позбавлено його громадянських прав на 5 літ і він мусить звернути всі шкоди, які за свого урядування заподіяв багатьом господарям Лодини. Отже носив вовк. тепер вовк. почесли, бо „пен“ солтис заедно заказувався, що мусить повалити українців у Лодині.

— **За комунарські подвиги** вєлася теж у Сяноці продовж 3 днів судов. розправа перед лєвою присяжних суддів проти бувшого вїйта з Туринська, коло Команчі, „таварїща“ Степана Макуха, Дмитра Ващишина й Андрія Сопїнки. На основї вердикту присяжних суддів засудили „вїйта“ Макуха на 10 літ тюрми, других обох підсудних звільнили від вини й кари. А люди в селі та в околиці кажуть, чи не краще було працювати з народом і для народу? Нічо йому теж не могло відзначення з „сполечну“ працю ані хрест заслуги. А Сопїнка й Ващишин чи дальше підуть з мотикою на сонце? Чи раз на все відхочеться їм безбожницької саламехи...

— **Викрутився на смерть.** Семен Репела з Крижівки у Новосандеччинї, пішов служити недавно до вїйська, але його по 3-ох тижнях звільнили як невилічимо хорого. Зараз таки по повороті до дому він помер. Перед своєю смертю признався, що пив юшку з прасівки, вимоченї в оцї, щоб у цей спосіб маркерувати при вїйську та викрутитися з вїйська. Він не припускав, що така страшна отруя зажегне його передчасно до гробу.

— **Крав корови і різникував.** Понижче села Ястрябика між Криницею й Мушиною загнїздився якийсь „жезнік“ Патиха в хаті вдови по Кметю. Шо він там робив ніхто не знав, аж недївно поліційна ревізія викрила, що у вдови мясом і смажениною завалені столи; Патиха вкрив корову аж у Ростоці Великій в господаря Івана Єдинака. За те буде тепер удови різник кукати як спізнена зазулька за решіткою, а вдовичка дрібні сльози лїяти не так за любимцем.

КОЖНИЙ ВЖЕ ЗНАЄ, що найкращим дїтячим, національним часописом є

„ДЗВІНОЧОК“

Це вчитель, приятель і товариш українських дїтей. Грїно ілюстрована книжечка „Дзвіночок“ вміщує щомісяця цікаві оповідання, казочки, байки, вірші, спєнки, загадки, шаради, ребусики, пісні з нотами і т. д. — Чи Твоя сестричка, братчик має „Дзвіночок“? — Кошт малий, бо всего 2 зл. виносить річна передплата. (Поодинокє число 20 гр.)

„Дзвіночок“, Львів, Косцюшка 1 а

як за панським життям. Слїд би ще того жида добре за бороду потягнути, що купує скїру з крадених коров, щоб йому раз на все відхотїлося „генделе“ робити.

— **Вивїз ярин.** З Польщі вивезїю до Англії та Америки поперх пївтретя тисяча сотнарів сирих гордовин і в консервах зє суму 80 тисяч злотих.

— **Гроші — смерть.** Іван Шипак зї села Шкляри, коло Яслиськ вернувся перед Великоднем з Америки і привїз „кусцьок“ долярів. Його жїнка разом зї своїм любовником Андрїєм Котисом убили Шипака, щоб забрати собі доляри, після чоґо повісили трупа та донесли поліції, що Іван сам повісився. Злочинців арештували, їм чекає тяжка кара.

— **Прохаємо всіх наших Передплатників і Дописувачів** збирати та що якийсь час пересилати нам зужиті вже поштові значки (перебиті печаткою). Зокрема прохаємо наших Читачів закородоном послати нам старі значки, які Редація зужитковує на пресовий фонд.

— **Будують авгостраду Криниця—Мушина.** У Новосандеччинї будують тепер авгостраду, що получить два найкращі літниська Криницю з Мушиною. Дорога буде ще цьоґо року готова. Будову цієї дороги намїчено ще в 1806 році, тоді теж окрема комісія з Нового Санча постановила висипати охоронний вал перед виливом Криничанки, що заразом творити буде дорогу до Мушини. Цікаво врешті чи багато наших українських безробітних найде працю при цїй роботі.

Як куримо — то лєше найліпші
паперці і тутки

(позноватки)

„КАЛИНА“

Української фабрики Кооперативи „Будучність“ у Тернополі

Головні напрямні москвофільсько-комуністичного союзу і співпраці в Лемківщині.

(Спільна програма протикатолицької, протиукраїнської і протисупільної боротьби).

Першою основною точкою, на якій зійшлося москвофільство з комунізмом на Лемківщині, це спільна платформа явної і отвертої чи скритої, підступної і позакулісової боротьби проти католицизму, Католицької Церкви й Церковної Унії на Лемківщині! Насувається питання, з яких понук, мотивів і причин зупинилось на тій точці москвофільство, та з яких зупинився комунізм?...

Москвофільство це політична і релігійно-церковна авангарда заборочної націоналістичної Росії на галицькому терені взагалі, а на лемківському зскрема... Таким було воно в минувшині, таким є воно також і тепер!... А що релігійним „вірую“ і душею націоналістичної й імперіялістичної Росії була релігійна схизма, як протиставлення до католицизму, а зокрема Церковної Унії, отже тим самим і галицько-лемківське москвофільство стало відразу здекларованим симпатиком російського православ'я, а завзятим і запеклим ворогом католицизму й Унії... На цій основі москвофільство, користаючи зі сприятливих собі, повоевних історичних обставин, повело в 1926—1930 р. р. нагальну боротьбу — атаку проти католицизму й Унії на Лемківщині, бажаючи тут за всяку ціну поширити т. зв. „прадіданую, русскую веру“ у формі російського православ'я, та оживити і скрипити тим російську національну ідеологію і російського духа між Лемками...

Колиж іде про поборювання католицької віри, католицизму й Унії, то цю точку, як одну з перших й найголовніших, а властиво таки як найпершу і найголовнішу, містить теж у своїй програмі і комунізм. І справді комунізм всюди на теренах, які він захопив і загорнув під своє панування, винищує в першій мірі і на першому пляні католицизм і Католицьку Церкву, а вже більше зглядів, — принайменше тактично, — та більше толеранції проявляє він для релігійних сект, та для услужного собі російського православ'я... Що більше? Навіть толерує з тактичних зглядів у себе т. зв. „містоблудителя“ патріяршого престолу в Москві, православного митрополита Сергія.

Так отже безпощадна боротьба

проти католицького духа в народі проти Католицької Церкви, католицизму, та Церковної Унії — це та перша і найголовніша, спільна точка стичности і співпраці, на якій — і принципово і програмово — змінилися і держать разом сильно одну руку комунізм і москвофільство на Лемківщині!... Бувало тут навіть, що явні атеїсти і комуністи робили, та попірали тут рух за російським православ'ям!... Розуміється не з любови до православ'я, котре вони теж нехтують, лише тому, щоби при його помочі вбити тим скорше католицьку релігійну єдність між народом!... Отже розпочата (принайменше релігійно і формально), москвофілами „праця“ над усуненням релігійної схизми, та приверненням католицизму й Унії на Лемківщині, це в самій річі блудне, зачароване колесо, бо це у практиці нічо інше, як смішна, безвиглядна спроба прогнати біса при помочі біблійного велзевула, яка рішучо ніколи не вдається!...

Дальше!... Друга, спільна точка схожости між москвофільством, а комунізмом на Лемківщині це безпощадна боротьба проти Українців й української, національної ідеології!... Москвофільство, йдучи за своїми націоналістичними, російськими принципами, та виконуючи — при сприяючих собі зовнішніх обставинах — свою партійну програму, зірвалося тут до безвиглядного діла припинення розбиття і знищення національної консолідації і скріплення українського елементу на Лемківщині!... І в цьому то дусі і напрямі йдуть всі його очайдушні зусилля і стремління його виконавчої, партійної експозитури на т. зв. „Устрою“!...

Таку саму програму, тільки без порівняння з більшою жорстокістю і цинізмом, безоглядністю і терором, реалізує теж московський комунізм на тих українських землях, які він насильно опанував і брутально поневолив. Там стенка, Соловки, заслання і каторга, колхози, колгоспи, та крайна, фізична нужда і голод, а вкінці вже і воші, (котрих не браж ні російським большевикам, ні „нашим“ диморслим москвофілам!...), ось це своєрідна рубрика понурої, чорної ана-

льогії (подібности) між російськими большевиками, а тутешніми москвофілами в прийнятій ними трактуванню Українців!...

Вкінці і на супільній області не є лемківські москвофіли від цього, щоби — гейби з вдячности за комуністичну поміч в боротьбі проти українства — не літи на руку московським большевикам!... Маємо тут на гадці совітофільську переселенчу пропаганду на Лемківщині москвофіла інж. Дуркота, та такого самого роду агітацію, розгинену москвофільською брошуурою „Лемковина Сибір“... Бо до раджувати нашим Лемкам переселення на московсько-большевицьку Сибір — то щож це більше, або менше, як не явне захвалювання і пропагування „супільних“, большевицьких порядків, яким мали би добровільно підчинитись евантуальні, лемківські переселенці на Сибірі?!...

Такі є головніші точки спільного, москвофільсько-комуністичного союзу і співдіяння на Лемківщині!... Тому кличемо словами Тараса Шевченка: „Схаменіться, будьте люди, бо лихо вам буде!...“

ЛИСТУВАННЯ.

Хв. Читальня „Просвіта“ в Гуті: передплата заплачена по кінець травня 1938 р.

Вп. Осип Кіт у Кінському: Вп. Михайло Давид в Межиборді по кінець 1937 р.

Вп. Іван Індик у Гломчі: по кінець червня 1937 р.

Вп. Василь Середницький з Улюча: по кінець червня 1937 р.

Хв. Кружок „С. Г.“ в Улючі, Хв. Чит. „Просвіта“ в Лубні, Хв. Чит. „Просвіта“ в Глудні: по кінець 1937 р. Привіт.

Вп. „Капка“: щиро сердечно дякуємо, використаємо і просимо ще. З християнським українським привітом.

„Світ Дитини“ буде одержувати Іван Рудавський та Іван Одрехівський в Дошні, к. Риманова.

На Захоронку в Боську, прислала громадянка Анна Олійр з Америки 4 ам. долари. Хто черговий?

Ще раз прохаємо всіх, що досі ще не вислали належитости за побрані книжки, щоб негайно старалися вирівнати свої рахунки та не нищили Видавництва.

Одинока українська
ВІРІБНЯ КРЕЙДОК, листового ляку
й до пляшок та шкільної крейди

„Е Т А Н“

ЛЬВІВ 15, БОГДАНІВКА
вул. Проста 14 а.

Домагайтеся у всіх крамницях і кооперативах лише українських виробів.

Іван Лішнянський.

Про лемківську і бойківську загонову шляхту.

(Докінчення).

Добряни не були вдоволені зі свого суспільного становища як замкових слуг та добивалися всіма силами шляхотства, котре надало їм по довгих заходах аж по 163 роках, саме в 1565 році на варшавському соймі. Щойно тоді вони могли отверто сказати, що вони правдива „ходачкова“ шляхта з польськими гербами „Leliwa“. Однак не того їхнього шляхотства не дуже проча стара шляхта респектувала. Траплялося часто, що на них так сімо, як на простих хлопів або на королівщині нападали різні голодні військові хоругви (відділи військ), які вертали з воєнних походів, як з під Корсуня, Плявець та інших, нищили їх майно й забирали все до тла як у Тираві Сільній, Семушевій, Голучкові, Глумчі, Улючі. За ці грабежі Добряни скаржилися в королів: Яна, Казимира, Михайла й Яна Собеского, і покликувалися на те, що вони „пани шляхта“. Всі три королі видавали відповідні універсали, що військові хоругви не сміють нападати й грабити „панів Добрянських“

З цього всего бачимо, що доходимо до переконання, що це все була „ходачкова“ українська шляхта, яка вийшла з Улюча, де в тих княжих часах були магнати українські бояри. Може бути, що цей Юрко, Зенько і Дмитро, що в 1402 році дістали від Ягайла ґрунта в Добрій були потомками українських боярів (а за Польщі збідніли, стали слугами (serviles), а їхні потомки доперва в 1565 році дістали польські герби й польське шляхотство, як які дитячі забавки, однак в них душа, і кров зістала українська, як також українська церква й мова! Про це все знають добре всякі Janu, Wiktory, але щож їм шкодить в мутній воді ловити риби, і збогачувати свій народ всякими відпадками, всяким сміттям. Хотяй пословиця каже, що сміттям печі не напрієш!

Такої загонової шляхти, що то повстала з давних королівських служок (serviles) є трохи на Лемківщині в другому селі Лодині. Але що з такої шляхти, що кому з них гербів. Нині цілий світ ніякої шлях-

ти з уродження не узнає! Вже 150-літ минає, як всіляке шляхотство з уродження скасувала французька революція! Шляхотним чоловіком нині є лише той, хто наукою і добрим ділами на це собі заслужить, але шляхти з уродження не признає ніхто у світі, а також не признає тепер польська держава! Отець міг бути колись шляхотним, як наставляв свою грудь в обороні держави, а син його міг бути послидний розбишака-зłodий, тому не міг бути шляхтичем, а був ним з уродження, бо такі тоді були права. Сьогодні того всего нема! Ходачкова шляхта збідніла, і на Бойківщині (в Турчанщині і Самбірщині) і на Лемківщині в Сяніччині. Та всетаки деякі люди ходять по шляхоцьких селах, баламутять „шляхту“, відвертають її від віри ділів і праділів, намагаються до переходу на латинський обряд, намагаються до зміни нації. Возять їх світами, показують грушки на вербах, дають задармо їсти й пити, як давно робили магнати! Та цим страшно її деморалізують, про що самі вже добре переконалися. Бо як прийшли до турчанської шляхти збирати гроші на фонд народовой оборони, відрубав їм шляхтич ось як:

— Що? — я польський шлях-

І. Ш. Лукавиченко.

Чорна доля.

— Тпррр! Ще наїшся! Заробив так і зіш! Гарний вівсик, чи не з Подоля? Добрий пан, бо дав аж два золоті. Треба купити хліба муки і рижу, а ще й останеться на пачку махорки. Тпррр! Но, їж, їж! — так говорив зі своїм конем 68-літній Андрій.

Фіякрував і з того заробітку виживлював свою родину.

— А ви, Андрію, вертаєте зараз до стації?

Андрій підніс голову і побачив над собою пана коменданта в цивільному убранні.

— Як пан комендант кажуть, то й зараз! Але-м пана коменданта не пізнав! — усміхнувся під вусом Андрій.

— Так добре! Сейчас поїдемо тільки скочу собі по тютюн!

Пан комендант відвернувся і пішов до трафіки.

— Їж, їж! Бач, зараз вертаємо!

— припрошував Андрій коня до оброку, а кінь гейби розумів і їв скоро, підфоркуючи що хвилини.

Старий васонг тирчав, як у млині, але Андрій не зважав на це й підганяв карого ще більше, щоб біг повним кроком, бо так пан комендант казав. Тяжко, бо вітер, як на злість, дме в самі очі, але карий біжить і форкає. Андрій закурив би, бо якже — їхати так парадно і не курити? Але аж там далі за деревами звільнить трохи, перепросить пана... і закурить.

Ех! Невозився вже він доволі тих панів і панят до стації і від стації. А були й добрі й злі. Він всім догоджував, як міг, щоб ніхто на нього не нарікав, але за те жидифірмани робили йому різні пакости! Коли піде до потягу по „гостя“, тоді „пєявіри“ попідтинють посторонки й як тільки кінь шарпне — відразу рвуться! Андрій злазить з воза, а пани проклінають, але Андрій їх успокоює і показує, що це навмисне, жидівська робота..., або ножами попробивають йому сідло..., або під рядно, котрим накриває сидження, понакла-

дають „шпанеглів“ гострими кіньцями до гори... І представте собі: Сідає пузата пані, аж тут як не підскочить з криком... та зараз злазить з воза, нарікаючи на Андрія, а Андрій Богу духа винен! Усе ті паршивці! Ще покнивають собі з нього старого! Невіри!

Ех! Натерпівся він доволі від них! Так їхав Андрій, а з ним і думи його.

За деревами на закруті здержав коня і відвернувся взад, бо хотів пана коменданта перепросити... але о диво! Замість пана коменданта, видно зза сідла тільки його ноги, задерті до гори!

Ста ув. Глядить та очам своїм не вірить! З уст цюркою кров летить, а в руці пана коменданта револьвер! Застрілився, а Андрій не чув, бо слух його на війні при канонах притупів.

— Ах доленько-ж моя! Ще тільки того мені бракувало! Ще скажуть, що то я! — бідкав Андрій скоро завернув до міста.

тич! — маю давати на Ф. Н. О. — най Польща мені дасть!

Або як каса казала платити рату, другий шляхтич відрубав:

— Що? — я з генералом обідів, хай Польща за мене заплатить, бо я польський шляхтич!

Війт шляхоцького села в турчанським повіті перед приїздом різних достойників, ходив по селі і збирав жертви на будову костюлка, а достойників, які приїхали, вистав бандерою, яка несла біло-червоні хоруговки, за що давали їсти і пити всій шляхті, з винятком хлопців. Той сам війт, як у два тижні пізніше приїхав наш єпископ, вистав його рівнож хлібом і сіллю біля церкви з бандерою, яка несла жовто-блакитні хоруговки.

До одного шляхоцького села в самбірському повіті приїхав не наш

посол і зачав наставляти нашу шляхту на перехід. Маса людей вписалася. По двох місяцях один інтелігент-шляхтич, свідомий українець, запитав тих самих шляхтичів: — Но, як там у вас? Позписувалося багато?

— Так, прошу пана, ми думали що він буде щось давати, то ми вписалися. Але, що він нічого не дже, най його чорт бере!

От такого то сміття досить багато між нашою загоною шляхтою!

Але здорове зерно не полетить з половою. Воно лишиться на своїм місці, при вірі і мові своїх дідів і прадідів, що сплять вічним сном на сільських цвинтарях в тіні розлогих лип і дивляться їхні душі з неба на своїх поганих правнуків, що вони нині виробляють!

Найбільший національний обов'язок.

Виховувати, це клич теперішньої хвилі. Проблема, над якою не проходить байдуже преса. Всежтаки під цим словом „виховувати“ наш загаль, не тільки на Лемківщині, але і на всіх українських землях, ще не зібрав в собі повного поняття під оглядом якості праці, ані також не зміг вповні приложити її до вимог нашого життя.

Повним, але не обостороннім переведенням в життя цього великого завдання занялася „Рідна Школа“ зі своїми школами та садками, що охопила в свої рямці шкільне виховання, закладання садків, навіязуючи контакт більше з містом, та менше з селом.

Вже таки саме слово „виховувати“ в розумінні суспільної роботи — каже нам його розуміти як постійний, сталий вплив на масу. Як працю від коріння до основ, себто звернути свої зусилля на корінь нації — отже на село і переводити його від самих основ — отже від виховання сільської дитвори. Так якось у нас на Лемківщині завелася, що навіть у цих селах, де йде яка культурно-освітня праця, там не звертають уваги на національне виховання дітей. Ми ще працюємо трохи над старими, закладаємо читальні, кооперативи різних драматичні гуртки чи освітні. Відродження і т. д. — однак над вихованням дітей ніхто не думає й ніхто таким національно-громадським вихованням не зймається. Та це велика похибка!

В нинішніх часах кожний чоло-

вік, навіть найбідніший, може розвинути свого духа, свою інтелігенцію, а тим самим з'їйти дорогу до кращого завтра. Але треба пам'ятати про одно. Науку треба зачинати від малої дитини. Як старого дерева ніякий огорожник не випростує, так само і чоловік, який замолоду нічого не читав, не мав нічого спільного з книжкою, на старі літа вже собі нічо, або дуже мало pomoже.

Світ іде швидкими кроками вперед. Хто слабкий, неосвічений, мусить загинути, бо використають його сильніші, мудріші, більш учені, спритніші. Ми мусимо дати нашим дітям нашу українську книжку, бо в протилежному разі впаде на наші голови важкий гріх, гріх, що ми засудили наших дітей на нужденне життя темних поштуркайків. Книжка це найцінніша річ, яку за наші вбогі гроші можемо купити для дітей. Отже коротко: **Нашим сільським дітям на Лемківщині треба дати в руки свою українську книжку.** Знаємо, що мало є таких багатих між нами, щоб самі собі могли більше книжок купити і тому треба собі спільно радити. **Треба закладати дитячі бібліотеки в кожному лемківському селі.**

В кожному нашому селі повинна знайтися свідомо одиниця, яка дасть ініціативу і організує яку дитячу бібліотеку. При добрій волі діло буде започатковане. Дитині довідується з таких книжочок про різні річі, розвиває свої думки, мудріє, легше радить собі в житті і вона виривається зі страшної тем-

ноти, в якій ще потапають деякі наші села.

Великого значіння набирає справа дитячих бібліотек, зокрема на тлі нинішніх шкільних відносин на Лемківщині. Ми бачимо, що майже всі наші сільські школи з українською мовою навчання замінено на школи з польською мовою навчання і т. д. І власне енергійна праця над закладанням бібліотек буде найліпшою, найрозумнішою й найсильнішою нашою відповіддю на ці порядки.

Подивімся на доброго господаря-огорожника, на що він покладає найбільші надії, на старі дерева чи на щепи? Розумний огорожник покладає найбільше надій на щепи. Він мріє задалегідь про те, що то буде, які то будуть овочі, як виростуть його защеПЛені шляхотні зрази? — А старі дерева? Щож старі дерева вже жадної несподіванки огорожникові не можуть зробити. Вони вже з себе більше нічого надзвичайного не дадуть, бо не можуть дати. Наші діти це ті щепи. **В дітях надія кожного батька, в дітях надія кожної матери. І в українських дітях надія українського народу. З нинішнього покоління українських дітей мусить вирости сильне, розумне, просвічене, організоване й активне покоління народу, покоління, яке зуміє і зможе вибороти нашому народови кращу долю.**

Іван Г.

Гроші у болото.

Під таким наголовком помістимо „Діло“ (ч. 107) статтю, в якій говорить про витрачання державних грошей на видавання нікому непотрібних „гуцульських“ календарів, „лемківських“ букварів і читанок, різних газет (криницького „Лемка“ — замітка склад.) і т. д. „Діло“ питає: „Чи колиб ті гроші були пішли на українські школи, на українську культуру, на господарське піднесення волинського села, то чи не принеслоб воне більшої користи для українського населення і для держави? Або згадані шкільні експерименти на Лемківщині: чи дійсно так багато поляків щиро вірять ще, що шкільні підручники, писані спеціальним мовним „воляпком“, якимось диким язичієм, якого не розуміє ні один лемко, підручники, проти яких бунтуються й батьки й діти, доводючи аж до судових розправ — що ті підручники, це не викинений у болото дорогий гріш?“



ЛОСЄ, ПОВІТ НОВИЙ САНЧ.

Невеличке українське село (45 хат) тужить за кращим життям й освітою. Тому в дні 21. березня ц. р. зішлись господі (30), щоб заложити в селі Кружок „Сільського Господаря“. Вони уложили вже плян праці того товариства, саме постановили переводити удіпшення в польовій господарці, годувати молошну тварину, курей, кріликів пізніше пасіку та городництво. Однак Кружок С. Г. не удостоївся згадженія, мимо того, що великі державні мужі стоять за піднесення рільної культури, поборюванням безробіття та нужди й голоду села. Дивна ця заборона, бо чейже краще, щоб зросло багатство й добробут — як множилися ряди нігців голодних і зле газдючих малоземельних селян. Чей кожний має право. — та обовязок (!) стреміти до всенароднього добробуту. Що на це панове з львівської хліборбської палати?

РОСТОКА ВЕЛИКА, КОЛО ЛАВОВОЇ.

У селі є кооператива й читальня Качковського. Однак з цієї читальні таке „світло“ йшло в село, що місцеві господарі нарешті зрозуміли, де їм шукати рятунку. Тож коли до села загостив організатор Т-ва С. Г. Михайло Ревак, рідко його Росточани привітали, вислухали пильно реферат про значіння рільної освіти та потреби нового способу господарки. В дні 21. III. ц. р. відбулися основуючі збори Кружка „Сільський Господар“, але дальше теж прийшла заборона.

БЕРЕСТ, ПОВІТ НОВИЙ САНЧ.

Дня 4. квітня ц. р. відбулися кооперативні сходи, в часі яких М. Ревак виголосив реферат про потребу організації хліборобів-господарів у кружках С. Г. Село гарно працює над економічно-господарським піднесенням свого варстату праці. Маємо надію, що праця ще краще піде в новоснованому кружку „Сільського Господаря“.

ФЛЬОРИНКА КОЛО ГРИБОВА.

Велике й гарне село, однак у двох таборах: одні господарі, хоч цих менше, ідейні українці греко-

католики, другі „православні“. Фльоринчани знані з того, що мають найкращий в околиці церковний хор і Марійський Кружок.

Занотовуємо ще одну радісну вістку, а саме, свідомі, працюючі та напричуд талановиті й характерні наші Брати у Фльоринці осунували в дні 7. квітня ц. р. Кружок „Сільського Господаря“, щоб і святих хлібців кращий дячився на їхньому столі. Мило таку подію подати всім до відома. Шлемо Вам Браття у Фльоринці наші християнські бажання — Господи помагай!

РІПНИК, ПОВ. КОРОСНО.

На ерекційному ґрунті біля церкви поставили москвофіли під проводом свого „ряного“ батюшки Міровіча цегольно й мають робити цеглу на якийсь, блища неозначений дім. То за ті долари, які жертувала якась перша особа в Америці. Та тут нічого собі. Але москвофіли під проводом „устроія“ сталися безлично самопевними. Колиби священник українець щось подібного зробив, саме побудував таку цегольно на українську ціль то ні певно опинився... на Сибірі або в якійсь Радочині. І, хоч з тих домів будуть колись часові, то з „устроія“ на ті справи дивляться через... табаку і... сахарину. Та ще крім цього цей батюшка казав витяти багато ліса на випалювання цієї цегли. А потім будуть робити докождження й оклеветували священників-українців, що то вони ліс знищили. **Батіг.**

ЧОРНОРІКИ, ПОВ. КОРОСНО.

Останніми часами наше село стало славне хочби з того, що всякого рода посади у нас надає адвокат Возняк з Коросна. Він те постарявся, що учительку українку перенесено деінде, а крім того і займається переносенням священників. І то ще як займається! До року „журія“ призначила вже четвертого священника. А все, коли мають з Чорнорік кинути кудиінде священника, то це наперед зповідає господин з Коросна. Може де-хто запитає, чому господин В. такий мстивий на священників-українців. Бо жаден з тих священників не погодився мешкати в його брата в Чорноріках і не віддав тому бра-

НАША НОВА АДРЕСА: „Наш Лемко“, Львів, Новий Світ 22.

тові в уживання ерекц. поля, як саме бажав собі господин Возняк. (Словом: у нас гарні відносини витворило „устроє“. Але про те ще напишу. **Смерічка.**

ВАНІВКА, ПОВ. КОРОСНО.

Цього року пов'язався трохи відрадний стан в селі, бо чим раз менше піяків в селі. Є ще кількох старих, запеклих, а з молоді то вже мало. Таку молодь належить похвалити, коли не хоче йти слідами старших деяких мочимордів. До тих старших мочимордів належить зачислити і председателя тут, читальні Качковського і комітетового до будови Народнього Дому. Мабуть тому пив горівку, що далися отуманити деякі хлопці, які при камінню робили з дармо, а знова деякі Ванівчани це каміння за дармо возили, а сам „товариш“ За... Яць добре собі казав зплатити за роботу при лупанні каміння, щоб було за що пити... з коханками. Добрих провідників має Ванівка. **Що?**

В читальні Качковського у Ванівці була також „забава“ зі співами і танцями в сиропустний тиждень. Не знати, що і як там було, як йшла забава. Бо на попередній „забаві“ червона „братія“ пралася по „мордах“ і вирізували собі кишені та вкрали 1 чи 2 куртки.

В селі є теж коршма, яку має від нового року „пан Цириль Конарскі“. Від тої коршми так згордів, що добре до гори голову тримає. І то на початку, не знати, що дальше буде. Чи не стидно тобі „пане“ Цирилю, що на нужді свого брата (хоч піяка!) хочеш дороблятися? Скажи, чи вийде тобі на користь кривда родин, яких члени (батьки) запиваються? **Ганьба!**

Сусід.

ВОЛОДЖ КОЛО ДИНОВА.

Дня 28. березня ц. р. відбулися в селі згадані збори Районової Молочарні в салі Українського Народнього Дому. Збори відбулися при співучасті 60 членів і ревізора Р. С. У. К. у Львові, інж. Мосори. Районова Молочарня у Володжі повстала в 1936 р., та з так короткий час зорганізувала 8 сіл, 10 збірниць при зрості з 27 членів-основників до 574 членів. Молока доставлено загально 258,000 літрів найбільше з Володжі, Лубної, Се-

лиськ, Глумчі, Лодини, Улючі, Доброї та Яблониці. До нової Надзірної Ради вибрано як голову Впр о. Т. Марківа, 7 членів з Володжі, 5 з других сіл, саме: 2 з Лубної, 2 з Лодини, 1 з Доброї та 6 заступників. Розвиток нашої молочарської кооперації спирається на нужді нашого села. А причиною цієї нужди — брак землі. Слід би лише пам'ятати, щоб не все молоко відносити з господарства до молочарні, бо в хаті треба ще молока для дітей.

БЕЛЗЕЦЬКА ХРОНІКА.

Передіємо за „Новим Часом“ (ч. 103) вістки з діяльності філії „Просвіти“ в Белзі тому, що вони цікаві для наших читачів, з поміж яких багато перебувало в часі минулорічних жнив на сезонних роботах по дворах у Белчині. Праця філії Товариства „Просвіти“ в Белзі за 1936 рік представляється ось так: На початку 1936 р. було в районі філії 29 читалень; основано чотири нові читальні в Гільчім, Ворохті, Себечові, Хохлові. З акцій, які перевела філія в 1936 р. на вирішення заслуговують такі: 1) **Лемківська.** В часі жнив перебувало багато сезонних робітників з Лемківщини на роботах по дворах у Белчині. Щоб наші громадяни зацікавилися та зблизилися до них, Філія перевела в тому напрямі пропаганду. І так видано обіжників до читалень та інших установ, священників і преси. Між робітників роздано даром 250 книжок та 374 чисел часописів — головню „Нашого Лемка“. Далше „Новий Час“ подає звіт зі збірок на бібліотеки, вистави української книжки і преси і т. д., але це з браку місця пропускаємо. У закінченні щиро дякуємо голові Філії „Просвіти“ в Белзі, Впр. о. канонікові Іл. Гелі та белзецькому Громадянству за ідейну працю та безінтересовну поміч для наших братів з Лемківщини. — Редакція.



Українська греко-кат. церква у Вірхомлі.

ПОШИРЮЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КАТОЛИЦЬКІ КНИЖКИ Й ЧАСОПИСИ.

Під таким кличем відбулася з'їздки в селі **Глумчі** коло Сянока, в дні 23. IV. ц. р. в домівці читальні „Просвіти“ при участі відпоручника „Українського Бескиду“ в Перемішлі (ул. Водна 10/II.) та місцевого громадянства. Кольпартер зголосився добровільно; всі розуміючи вагу друкованого здорового українсько-католицького слова та заразом маючи на оці небезпеку й чорну роботу комунарів-безбожників жидів — по вислуханні реферату предсідника українсько-католицького Видавництва підбадьорені та веселі розходилися по своїх хатах з бажанням, щоб під кожну стріху на Лемківщині заходило ясне сонце християнської національної правди. Така сама анкета відбулася 25. IV. ц. р. в **Добрій Шляхотській** в селі Українського Народнього Дому. І тут теж було багато прихвних, кольпартера назначено (добровільно), по анкеті спокійно всі вертали додому.

Пізнім вечором того самого дня промовляв ще відпоручник в читальні „Просвіти“ в **Кінській** повіт Березів, з дуже добрим успіхом.

Окремо була цікава анкета в **Улючі** над **Сяном** та хоч як вона важна змістом і „причинками“ по сторонніх чинників, що старілися перешкодити цій важкій справі у поширенні української католицької преси, одначе з незалежних від нас причин, ставимо на цьому місці крапку.

МОРОХІВ ПОВ. СЯНІК.

День 9. травня ц. р. був у нас великим, радісним днем, одним з тих, що про них пам'ять довго триватиме серед нашого села й цілої

околиці. Того дня відбулося в нас посвячення домівки, яку набув Кружок РШ. на власність. Колиш була в цьому домі коршма, де на рід тратив майно й розум. Тепер це осередок культурного руху. Ми пізнали, що нам не треба горівки й коршми, але треба нам освіти.

На це свято прибули зі Сянока: п. Олена Ванчицька, як представниця „Українського Народнього Дому“ і Др. Степан Ванчицький голова Повітового Кружка РШ. Зібралось багато народу з Морохова, Мокрого, Чашина, Загіря, Височан, Лукавиці та інших громад. Домівка зі сценою була першою прибрага завдяки п. Рибаківій, п. Анні Чабанівній та місцевим дівчатам.

Чину посвячення довершили: Впр. о. кан. Гентиш із Загіря і Впр. о. парох М. Рибак з Морохова. Потім промовив до зібраних сердечним словом Впр. о. кан. Гентиш вказуючи на високі звання, що їх має Рідна Школа виконати у вихованні молодого покоління. Впр. о. парох Рибак згадав про заходи америк. громадян Морохова, що своєю жертвою головно помогли викупити дім з чужих рук, підніс заслуги Івана Платоша, що найбільше натрудився коло основання Кружка РШ та був першим його головою, при чому відступав через кілька літ даром свою хату на домівку Кружка, дальше Миця Михайла, що під його проводом Кружок розвивав широку працю, устроював концерти, театральні вистави, трикотарський курс, — теперішнього голову Кружка Михайла Маслюка, що за його видатним старанням закуплено домівку. Впр. о. парох подякував теж Іванові Грищеві, що безплатно відступив в останніх 2 роках домівку, — та всім громадянам, що прислужилися для розвою Кружка, виявили йому прихильність та помогли до придбання власної домівки.

В 6 год. попл. відбувся у власній домівці Кружка концерт у честь Траси Шевченка. Усі хорові точки ведені справно під проводом п. Анни Чабанівної випали добре. Бездоганно випали теж деклямації особливо деклямація дітей. Ідейна і свідома молодь Загіря та Зігутиня прибула під проводом п. Рося й виконала на концерті по мистецьки кілька музичних точок. Саля була переповнена публікою. На закінчення відбулася забава.

Усе те проминуло спокійно культурно.

„Народна Торговля“

в Сяноці

поруцає

членам, кооперативам
і приватним купцям
споживчі й кольтоніальні товари,
насіння господарських рослин
і трав.

ЯБЛОНЦЯ РУСЬКА.

У цьому селі й в Грушівці повіт Березів засівся на панських добрах жид, що виорядував від панів поле. Та він за те, що шрід за пів дурно працює в його, хотів робітників втроїти. Саме до бульб'яної зупи, казав замість муки насипати гіпсу й так зварити страву для тяжко працюючих наемників — кажуть — пейзаго) дідича, що мовляв: „оні то зедзом“. Коли робітники про це довідалися, зажадали з обуренням видачі робітничих книжок і заплати за роботу. Щойно поліція з Улюча змусила (люди в'я видів книжки і робітники спокійно ровійшилися до своїх хат. З цього бачимо, що й робітники повинні зорганізуватися, тоді провід подієс про їхні права й срендаторська самоволя скінчиться.

— о —

КОШТОВА ПОВІТ ПЕРЕМИШЛЬ.

Дня 4. квітня ц. р. відбувся концерт в честь нашого Генія Т. Шевченка в нашій читальні „Просвіти“ У програму входили слідуєчі точки: Заповіт — хор. Вступне слово — виголосив мр. Кобузинський Григорій, адвокат з Дубецька. Са-док вишневий — хор. Було коліси на Україні — декл. Іванечко Михайло. Ми в купочці — інсценізація Бють пороги — декл. Іваночко Марія. Посіяла руту — хор. Ой нема нема (Гамалія) — декл. Деркач Осип. У тієї Катерини — інсценізація. Гомонілі Україна — декл. Татарин Стефанія. Притів Тарасові — декл. Сковрїнок Остап. Пряла-же я куделицю — хор. За байраком байрак — декл. Данчак Меланія. Сонце заходить — жіночий хор. Ой чого ти почорніло — декл. Галій Юстина. І світає і смеркає — декл. Кліш Остап. Розрита могила — інсценізація. Женничок - бреничок — хор. Закінчення — о. Гук Михайло. священник зо селі Іскані, котрий приїхав на концерт. Національний гимн. Подяка і кілька теплих слів до зібраних — голова читальні — Володимир Кашицький. Треба призначити велику працю делегатові філії „Просвіти“ з Перемишля, Стефанові Микиті, що за так короткий час чудово і гарно вивчив мішаний жіночий хор співом пісні. Саля читальні буде по береги виповнена, не скоро Костівчани забудуть цей вечір. Мусимо теж зложити подяку урядовцям філії „Просвіти“ з Перемишля, що так щиро дбають про час українців на заході.

Українець.

ЗАГІРЄ КОЛО СЯНОКА.

Дня 21. Ш. ц. р. відбулися Загальні Збори кредитової кооперативи „Ослава“ в Загірю. Зі звіту Управи видно, що кооператив дуже гарно розвивається. На початку 1936 р. було 103 членів, вписалося 12 нових членів, виступило 9. Тепер кооператива має 106 членів. В кооперативі вписове виносило 5 зл., удір 50 зл. з п'ятикратною відповідальністю. Цілий оборотовий капітал за діловий рік виносив а) у власних капіталах 8.261.10 зл., б) у чужих капіталах 4.809.70 зл., разом 13.070 зл. 80 с. Зиск зі звітowego року виносил 221 зл. 5 гр., з котрого призначено на церкву в Загірю 20 зл., на церкву в Загугині, в Долині, в Великополі по 10 зл. На Рідну Школу 15 зл., на Українських Інвалідів 10 зл., на Народній Дім у Сяноці 15 зл. На зборах був присутний п. інспектор А. Гаврилко зі Львова, котрий виголосив реферат про кооперацію і завізав присутних, щоб як найдальше поширювали ідею кооперації. За примір поставив він кредитову кооперативу в Бонарівці, котра мала 30.000 річного обороту. Слід зазначити, що кооператива в Олявах і Загірю основана в 1927 р. за ініціативою о. Миколая Гентіша, п. Симка Івана купця з Загіря й других. Завдяки їх енергійній праці кооператива, яка почала діяльність від 500 зл., дійшла до того, що за 9 літ має 13.070 зл. 80 с. обороту річно. Також треба зазначити, що з Загірю до війни було сильно поширене москвофільство. Новій Управі бажаємо якнайкращих успіхів у праці та віримо, що вона вийде на користь Українському Народові.

Свій.

— о —

ЗАГОЧЕВЕ, КОЛО ЛІСЬКА.

Загочеве, невелике гірське село при дорозі Балигород—Лісько, числить около 600 душ української національності, в цілості малоземельні рільники. Перед війною багато наших людей виїздило до Америки і там заробляли на життя. Тепер часи змінились, усі сидимо дома. Та не закладаємо рук і не плачемо. Взались до праці над нашою рілею і два рази більше видобуваємо з нашої землі, як мали наші діди й батьки. При тім займаємось фірманками, доставляємо матеріяли з тартаків до залізниці в Лукавиці. Невеликий це зарібок, бо через брак організації наших фірманів,

жиди платять, кілька самі хочуть, хоч дерево тепер подорожило.

В селі всі живемо в єдності й гуртуємось при своїй церкві і своїх господарських товариствах. Серед тяжких часів у 1932. р. ми збудували гарну муровану церкву, якої нам позавидують наші сусіди, а краківський Курієрок виступав свого часу проти гарного нашого хреста на церковній копулі. При будові церкви багато поміг нам наш тодішній о. парох Ст. Мазяр, що зумів приєднати до будови церкви дочерне село Новосілки.

Від 1931. р., завдяки б. о. парохіві, маємо в селі кооп. „Будучність“, яку взірцево провадить місцевий громадянин Дмитро Винницький. Кооператива збирає фонди на будову „Народнього Дому“.

Господарську й культурно-освітню працю в селі провадить кружок „Сільського Господаря“, тут найбільше часу і праці посвячує громадянин Дмитро Зятник. При кружку існує від 1931. р. секція охорони тварин, яка тепер числить 70 членів. На випадок нещастя між худобиною, член дістає поміч.

При кружку існує секція молоді в числі 55 членів, які мають церковний хор. На Святий Вечір старші урядили для молоді спільну вечеру з чаєм. Підчас вечері молодь зложила на „Рідну Школу“ 7 зл., гроші вислано до централі у Львові.

Найважлиша у нас справа, то шкільна болячка. Вже три роки учать у нас з т. зв. лемківського букваря. Діти того ніяк не розуміють. Родичі безупинно протестують, інспекторат усе обіцяє на словах той буквар усунути, а на ділі учитель Дмитро Капко зі Самбірщини примусово вчить дітей з лемківського букваря. Хоч управитель школи не казав купувати лемк. букварів, однак уч. Капко карає дітей, як не уміють лемківських віршів. І не знаємо, як буде далі, а тимсамим діти виходять зі школи анальфабетами-темняками. (Чар. Спр.).

Церковні брокати, борти, френдзі, панаму і нитки Д. М. С. до вишивання фелонів і фан, готові фелони, фани, павуки, хрести, чаші, дзвони, прапори для Товариств і відзнаки, євангелія і прочі церковні книги, образи і образці, світло і кадило

купуйте й замовляйте в українській кооперативі

„ДОСТАВА“

у Львові, Ринок 43/І.

і в її skleпах: у Львові, Руська ч. 20.
в Перемишлі, вул. Косцюшка ч. 5.

ЧЕРВІНКА СВИНЕЙ
Щіплення охоронні і лічнічі — тільки сироватка і культура фірми
„SEROVAC“

СП. з О. О.

Львів, вул. Сенаторська ч. 5.
Телефон 201-07.

Поучення висилається на бажання.

Дар Лемківщині.

Підчас двадцятого Зїзду Союзу Українських Самостійників в Едмонтоні, Алта Канада, слїдуючі громадяни зложили жертви на культурні цілі на Лемківщині:

Збірка гром. Марії Гавриш: По \$ 1.00: Вол. Плавюк, Роман Стойко, Г. Л. Пшик, В. Шарик, Григорій Челядин, Стефан Пилипів, В. Лесик, А. Томосюк і С. Г. Романюк. — По 50 центів: Іван Куць, Николай Пухий, І. Ф. Побран, Осип Яцив, І. Пухалік, пані Драган, Ю. Бідняк, М. Татарчак. — По 25 центів: п. Скрипник, В. Каланча, п. Чорний. **Разом \$ 13.75.**

Збірка Вол. Гривнака: По \$ 1.00: Дмитро Чапельський. — По 50 центів: С. Самуїл. — По 25 центів: В. Зарубій, Стефан Леськів, І. Мадюк, Іван Семенюк, С. Головач, Михайло Фербей, П. Ткачук, Н. Беднарський, Іванна Гошко, Ольга Гошко. — По 20 центів: Др. Н. Голубицький. По 5 центів: Н. Н. **Разом \$ 4.25.**

Висилка цих \$ 18.00 припізналася тому, що лист, не рекомендований, висланий дня 29-го грудня 1936, в якому був спис жертводавців і банковий дрефт на цю суму, пропав у дорозі. Здержавши виплат тогож дрефта, банк (Ди Кенедіен Бейк оф Комерс) видав тепер дуплікат тогож дрефта. Квоту 18 доларів одержав „Світ Дитини“ у Львові, на зразкові дитячі бібліотеки і журнал.

Всім Високодостойним жертводавцям щиро дякує українська молодь з Лемківщини за батьківську поміч.

Купуйте тільки найкращі шевські кілки ДЕНДРА

фабрика у Львові



вул. Потоцького ч. 85 а.

З НАЙЛС, ОГАЙО.

Колядували на Український Народний Дім у Вороблику корол.

По 3 роках безупинної праці свідомих Воробличан тут в Америці, дано велику просвітню підмогу селам Воробликам. Села ожили, пробуджено їх з вікового сну темноти. Спільна праця в Кружку „С. Господря“, Апат. Гуртку й Рух. Товаристві триває безупину.

В 1936 р. Кружок „С. Господ.“ влаштував дитячий садок, котрий провадила українська учителька п. Марія Клішівна.

Кличемо всіх односельчан обох Воробликів до спільної праці, щоби дати як найбільшу матеріальну поміч, на будову Українського Народного Дому в Воробликах. Допомоговий Комітет у Найлсе, Огайо пішов із колядою і на листи чч. 4 і 5 заколядував 29.25 дол. Розхід виніс 3 долари, позістає 26.25 дол. По 2 дол. жертвували слід. особи: Джов Л. Саламадр і Джордж Гулосг. По 1 дол.: Опалка Онуфрій, Пельц Михайло, Тимків Юрій, Галько Павло, Козел Михайло, Шпирко Степан, Сішко Тереса, Кривельник Д. нило, Шевчук Д., Білик Г., Дзюк Ів., Антончак Розалія Янов П., Лавер Яськ, Гевко Степан і Гуран Мих. По 0.75 дол.: Торська Ю. терія і Томашевський А. По 0.50 дол.: Сокола І., Сотаг І., Муха Мих., Ходак Мих., Сімон Кнезіц, Килян Кат., Бурий І., Стенцер Марія, Оскорпін Ник., Фофлак Марія і Економш Влс. По 0.25 дол. Дачук Параска, Рогач Параска і Гурак Катерина.

Колядували: Опалка Онуфрій (предс.), Тимків Юрій (кас.), Козел Михайло (секр.), Пельц Михайло і Рогач.

Складаємо щиру подяку усім жертводавцям і колядникам, а переважно Вп. Рогачеві, що поміг нам своїм автом.

Збірку продовжуємо дільше.

Михайло Пельц Онуфрій Опалка.

Не вільно нам забувати, що всілякі

**ЦУКОРКИ
ШОКОЛЯДИ
Й СОЛДЖЕ
ПЕЧИВО**

купуємо тільки з правдиво української фабрики

„ФОРТУНА НОВА“

Свята Евангелія.

На 12 сторінці нашого часопису помістили ми клішу, щоб кожний наш Читач бачив, як виглядає оден з найцінніших під теперішню пору книжок — саме СВЯТА ЕВАНГЕЛІЯ Господа нашого Ісуса Христа, зладжена на основі грецького тексту; апробована гр. кат. Митрополічим Ординаріятом до ч. 5384.

Ця найкраща книга християнської родини, видрукована великими, читкими черенками на гарному папері, обіймає 458 сторін друку і 15 обрїзів кисти Петра Холодного

Здорову і завсїди свіжу

вудженну товщі мясо поручас

ЦЕНТРОСОЮЗ

в своїх крамницях: Ринок 2
На Байкі 8 Жовківська 170
Збликевича 2 Кентшинська 21
Личаківська 50 Замарстинівська 36

Бунтівничі пчоли...

Пчоли, як відомо, належать до тих таких нечисленних щасливих, що їм вільно без паспортів переходити кордони держав.

З цьогорічною веселою полетіла наша пчілка з Волині на большевицький бік за поживою... Шукала дуже дбайливо, одначе нічого там не згїйшла. Аж ось зацікавив її великий корч тернини. Вправді, і на ньому квіток ще не було, але долїтав виразний пчолиний запах.

— Що воно таке? — подумала — і скоренько сіла на корч. На терневих колючках понадївалося багато бжілок ріжних рас. Наша пчілка ще не встигла пригланутися, як прилетів гурт пчїл і не зважаючи на неї, почали із досадою надївати себе на колючки... Це масове самгубство налякло нашу пчілку.

— Сійте! Що ви робите? — закричала збентежена.

— А хіба ти не знаєш, певню ти здалека родом, що питаєш? У нас уже і черва знає, що большевицька влада поклала на нас „стахановський обовязок“ постачити в цьому році державі по 17—25 кг. меду в пень. Тому, що ми не всілі виконати і полови у цього літа, а знаючи чим пахне посудження за контрреволюцію, вольмо ось так кінчати своє життя.

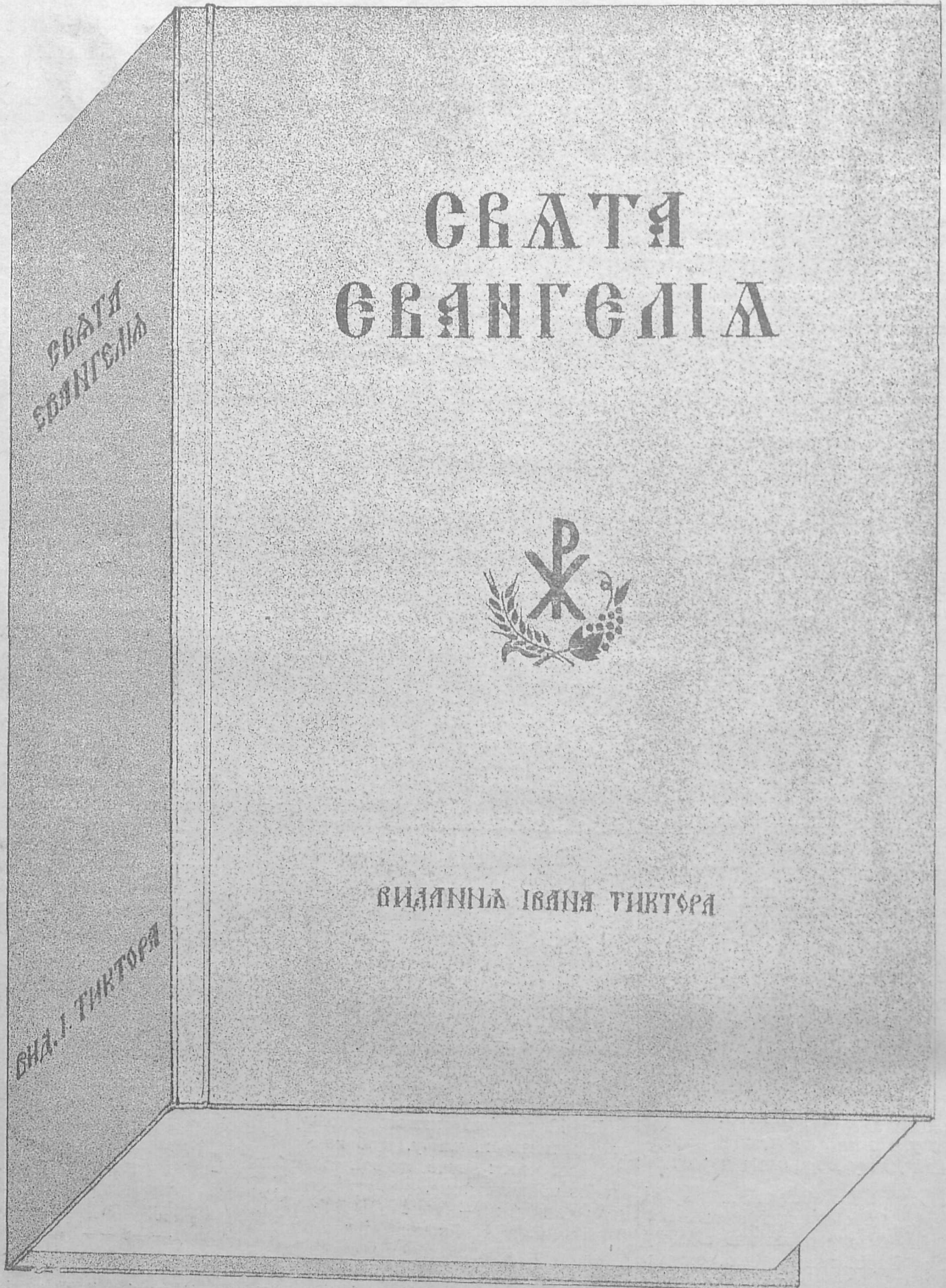
Наша пчілка вже не слухала далї та чимскорїше опустила цю жалливу країну!...

Ст. В-к.

з Іконостасу в каплиці Богословської Академії у Львові; в картоновій оправі коштує 10 зл., для закордону 2 ам. долари. До набуття в усіх українських книгарнях або просто у Видавництві: „Українська Преса“, Львів, Косцюшка 1а.

ДРУКАРСЬКА ПОМИЛКА:

У вступній статті в 10(82) числі „Нашого Лемка“, перша сторінка, у статті п. н. „Важне для селян довжників“, треба справити при кінці першого уступу замїтку, що довжник може скорїстати з добродїйства закону та на основі новел до цього закону з 14. квітня 1937 року аж до дня 31. грудня 1940 року (помїчково надруковано 1934 р.).



Так виглядає **СВЯТА ЄВАНГЕЛІА** Господа нашого Ісуса Христа в українській мові, апробована гр. кат. Митрополічим Ординаріатом до ч. 5384. Ця книга на гарному папері обіймає 458 сторін друку і 15 образів кисти Петра Холодного. В картоновій оправі коштує зл. 10. — Замовляти у Видавництві „Українська Преса“, Львів, Косцюшка 1 а.